

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.770/2010/6. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Kiss Miklós Ügyvédi Iroda (címe), ügyintéző: Dr. Kiss Miklós ügyvéd) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek, a Dr. Nagy József Ügyvédi Iroda (címe) ügyintéző: Dr. Nagy József ügyvéd) által képviselt II. rendű alperes neve (címe) II. rendű alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 2010. október 6-án meghozott 5. P. 20.971/2010/12. részítele ellen a II. rendű alperes részéről 14. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban - a 2011. március 9-én megtartott nyilvános tárgyaláson - meghozta a következő

részítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság részíteleének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi a II. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 162 500 (Egyszázhatvankettőezer-ötszáz) Ft másodfokú perköltséget.

A részítele ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A felperes 1985-ben született második gyermeke, **néhai T. Sz.** 2005. november 5-én a felperes tulajdonában lévő **X.....** szám alatti lakóházban szénmonoxid-mérgezést szenvedett, amelynek következtében 2005. november 14-én meghalt. A tragédiát az idézte elő, hogy a felperes 2002. évben épült családi házában a fürdőszobában elhelyezett típusú nyílt égésterű gázkészülék légellátása nem volt megfelelően biztosított, mivel a fürdőszobában légző kivitelű nyílászárók lettek beépítve, másrészt a fürdőszobai ajtó alsó részén a levegőztető nem került beépítésre, továbbá a tervtől eltérően az össz-szellőztetés a nappali és a fürdőszoba helyiségek között csak részben megoldott, a lakás - nyitott ajtók esetében a fürdőszobai gázkészülékkel egy légtérben lévő - konyhahelyiségébe pedig egy nagy teljesítményű páraelszívó berendezést szereltetett fel.

2005. november 5-én a délutáni órákban a konyhában elhelyezett páraelszívó közel 1 órán keresztül üzemelt, amelynek következtében a fürdőszobai gázkészülék működése során keletkezett égéstermék egy része a helyiségben maradt. A levegő visszapótlása a fokozott légzárású nyílászárók miatt nem volt arányos. A gázkészülék a fellépő oxigénhiány miatt jelentősebb mértékben kezdett el szénmonoxidot keletkeztetni, amely folyamatot felgyorsította a működő fűtés mellett a nagyobb mennyiségű fürdőszobai víz használata kapcsán felmerülő fokozott igénybevétel, és ezáltal a fürdőszobában olyan mennyiségű szénmonoxid keletkezett, amelytől fürdés közben **néhai T. Sz.** mérgezést szenvedett.

A baleset időpontjában a II. rendű alperes jogelődje, a **X. Zrt.** végezte településen a beépített gázüzemű berendezések és gázkészülékek használatbavételének engedélyezését. A II. rendű alperes jogelődjénél a tárgyidőszakban üzemigazgatói munkakört betöltő **J. I.** feladatát képezte a családi lakóházak belső gázszerelési munkáinak átvétele. E körben kötelezettsége volt - egyebek között - a gázkészülékek biztonságos működéséhez szükséges előírászerű légellátás, szellőzés biztosítottágának ellenőrzése.

A haláleset miatt indult büntetőeljárásban a Városi Bíróság 61. B. 1613/2006/45. szám alatt meghozott, a Megyei Bíróság 18. Bf. 350/2008/5. számú végzésével helybenhagyott, 2008. november 18. napján jogerős ítéletében megállapította, a gázkészüléket a felperes lakásában üzembe helyező **"w"** egyik ügyvezető tulajdonosának, **T. Z-nek** mint I. rendű vádlottnak, a felperesi lakóház víz-gáz- és központi fűtésszerelési munkák kivitelezésénél műszaki irányítói feladatkört ellátó I. rendű alperesnek, mint II. rendű vádlottnak, valamint a II. rendű alperes jogelőd alkalmazottjának, **J. I.-nak** a bűnösségét, a Btk. 171. §-a (1) bekezdésében meghatározott, de a (2) bekezdés b) pontja szerint minősülő és büntetendő halált okozó, foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetetés vétségében. Az ítélet indokolása szerint a felperes lakóházában, a fürdőszobában - az oda beszerelt gázkazán üzeméből várható légterhelésre és a vonatkozó szakmai szabályokra és szabványelőírásokra figyelemmel lévő tervezői műszaki leírás ellenére -.... gyártmányú-rendszerű, belső szigeteléssel ellátott fokozott légzárású ablakok kerültek felszerelésre, illetve az ajtó alsó részén - a tervtől eltérően - szellőzőrács nem került kialakításra. **J. I.** a foglalkozása szabályainak kellő gondosságú, teljes körű betartásával észlelhető hiányosságok ellenére elfogadta a (a gázszerelési munkák kivitelezését egyéb szakképesítés nélkül végző IV. rendű alperes egyéni vállalkozó műszaki felügyeletét és irányítását ellátó) I. rendű alperes által 2001. április 20-án kiállított kivitelezői és szerelési nyilatkozatot, és ugyanezen a napon egy használatbavételi nyilatkozatot és jegyzőkönyvet állított ki, amelyben többek között azt dokumentálta, hogy a felülvizsgált rendszer a helyszíni szemle és a mellékelt dokumentumok alapján úgy műszaki, mind biztonsági szempontból megfelelő.

A felperes az I. rendű alperes, a II. rendű alperesi jogelőd, a **"w"**, mint III. rendű alperes, és IV. rendű alperes központi fűtés, gáz- és vízvezeték szerelő mint IV. rendű alperes ellen előterjesztett keresetében az alpereseket egyetemlegesen kérte kötelezni nem vagyoni kár címén 6 000 000 Ft tőke, és annak 2005. november 5. napjától törvényes mértékű kamatai, valamint vagyoni kár címén 461 693 Ft tőke, és annak 2005. november 14. napjától járó törvényes mértékű kamatai és perköltsége megfizetésére.

A per az I., III. és IV. rendű alperesek vonatkozásában 2010. június 16. napjától szünetelt, majd szünetelés folytán 2010. december 16-án megszűnt. A II. rendű alperessel szemben előterjesztett kártérítési keresetet arra alapította, hogy alkalmazottja, **J. I.** bűncselekmény elkövetését megvalósítva, megszegte a foglalkozására irányuló szabályokat és ezzel összefüggésben szenvedett a felperes néhai gyermeke szénmonoxid-mérgezést, amelynek következtében elhunyt. Előadta, hogy a tragédiát követően élete teljesen megváltozott, gyermeke elvesztése gyakorlatilag teljes bénultságot, depressziót, magatehetetlen állapotot okozott, élethelyzete alapvetően változott. Bár a másik gyermekével is jó a kapcsolata és a gondoskodása a részéről kifogástalan, mégis képtelen a tragédia folytán kialakult űr kitöltésére. A baleset óta folyamatosan gyógyszereket szed, pszichológushoz fordult.

A II. rendű alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Általánosságban nem vitatta, hogy **J. I.** alkalmazottja magatartásáért kártérítési felelősséggel tartozik. Védekezése szerint azonban a II. rendű alperesi alkalmazott tevékenysége és a bekövetkezett kár között közvetlen ok-okozati összefüggés nem áll fenn. A baleset bekövetkezése azzal áll elsődlegesen összefüggésben, hogy utólag nagy teljesítményű páraelszívót építettek be az épületbe. A kártérítési felelősség megítélése szempontjából lényeges körülményként hivatkozott arra, hogy a közreműködők láncolatában a III. rendű alperes volt, aki a fűtési rendszert utoljára szemlélte meg azok közül, akiknek a feladatát képezte volna annak megfelelőségét vizsgálni. A folyamatban volt büntetőeljárás adatára hivatkozva állította, hogy a megfelelő légellátás érdekében a fürdőszobai nyílászárók gumitömítését a kivitelező I. rendű alperes eltávolította, az ablakot vagy az ablakszárnyat időközben kicserélték. Hivatkozott arra, hogy 2005. augusztus 1-jén a **"F"** kéményellenőrzést tartott, és feltehetően akkor már minden a balesettel egyező állapotban volt látható, mégsem tett semmilyen megjegyzést, illetve elmulasztotta a szükséges intézkedések megtételét.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás lefolytatását követően, 2010. október 6-án meghozott részítéletében kötelezte a II. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperes részére 15 napon belül 5 661 693 Ft tőkét és 461 693 Ft tőke után 2006. augusztus 10-től a kifizetés napjáig járó, félévente a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű késedelmi kamatot, valamint 350 000 Ft perköltséget. Ezt meghaladóan a felperes II. rendű alperessel szemben előterjesztett keresetét elutasította.

Határozatának indokolásában kifejtette, hogy a Pp. 4. §-ának (2) bekezdése értelmében (amely rendelkezés szerint a jogerősen elbírált bűncselekmény anyagi jogi következményei felől polgári perben kell határozni, a bíróság határozatában nem állapíthatja meg, hogy az elítélt nem követte el a terhére rótt bűncselekményt) a polgári bíróság a bűncselekmény adott törvényi tényállása valamennyi elemét érintően kötve van. E kötöttség a büntetőítéletben a bűncselekményt megalapozó történeti tényállásra is vonatkozik. Az adott esetben a büntetőbíróság a jogerős ítéletében megállapította a II. rendű alperesi jogelőd alkalmazottjának, **J. I.**-nak a felelősségét a felperes gyermekének halálát eredményező, foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés vétségében. Ebből következően, mivel a Pp. 4. § (2) bekezdése alapján a polgári per bírósága nem juthat arra

az álláspontra, hogy a vádlott nem követte el a jogerős büntetőítéletben terhére megállapított bűncselekményt, így nem juthat arra a következtetésre sem, hogy a II. rendű alperesi alkalmazott felelőssége ne lenne megállapítható az eredmény, a halál bekövetkeztéért. A II. rendű alperes e körben kifejtett védekezését tehát nem fogadta el, mert az alkalmazottjának az eredmény-bűncselekmény vonatkozásában megállapított büntetőjogi felelőssége az okozati összefüggést önmagában megalapozta, így az nem vitatható.

Ugyanezen okból nem látott lehetőséget arra sem, hogy a II. rendű alperesnek a fürdőszobai ablak szigetelésének eltávolítására vonatkozó tényállításával összefüggésben a bűnösség kérdésére kihatóan a büntetőbíróóság ítéletével ellentétes ténymegállapítást tegyen.

Az elsőfokú bíróság jogi álláspontja szerint a jogerős büntetőbíróósági ítéletre tekintettel - a Pp. 4. §-ának (2) bekezdése szerint - azzal a II. rendű alperes a jelen perben nem tudja magát kimenteni a kártérítési felelősség alól arra történő hivatkozással, hogy alkalmazottja a kár megelőzése, elhárítása érdekében úgy járt volna el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Ezzel kapcsolatos ítéleti okfejtése szerint ugyanis a II. rendű alperest a jogerős büntetőbíróósági ítélet vétségben marasztalta el, amely a Btk. 14. §-a alapján a bűncselekmények gondatlan alakzata, és amely a polgári jogi felelősséget megalapozó, a Ptk. 4. §-ának (4) bekezdése szerinti felróható magatartást is magában foglalja. Ennélfogva a II. rendű alperesi alkalmazottnak a vétséggé minősített magatartása egyben azt is jelenti, hogy a kár megelőzése, elhárítása érdekében nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

Az alperesek közrehatásának arányára hivatkozó alperesi védekezést pedig azért nem fogadta el, mert a jogerős büntetőbíróósági ítéletből megállapíthatóan több személy bűncselekmény elkövetésével megvalósított közös károkozása történt, amely esetben a károsult viszonylatában nincs jelentősége annak, hogy az egyes károkozói magatartások egymáshoz viszonyítva milyen súlyúnak tekinthetők és időrendben hogyan követik egymást. Ennek jelentősége csak a károkozók egymás közötti elszámolásában van, amely azonban a jelen pernek nem tárgya.

Mivel a II. rendű alperes az elsőfokú bíróság arra irányuló tájékoztatása ellenére a rendelkezésre álló adatokon felül további bizonyítási indítványt e körben sem terjesztett elő, illetve a tárgyalás berekesztése előtt úgy nyilatkozott, hogy további bizonyításra nincs indítványa, abban, hogy a kár bekövetkezésében a felperes felróható közrehatása megállapítható-e, és emiatt helye van-e a Ptk. 340. §-ának (1) bekezdése szerinti kármegosztás alkalmazásának, az elsőfokú bíróság a büntetőeljárás során felvett bizonyítás anyagából foglalt állást. Ennek során, és a jogerős büntetőbíróósági ítéletben kifejtettekkel azonos indokok alapján (amelyeket a határozata indokolásában részletesen idézett) azt állapította meg, hogy a páraelszívó felszerelése során elkövetett szabálytalanságok, illetőleg eltérőségek nem róhatóak a laikus felperes terhére. A büntetőbíróóság ítéletében kifejtett indokokkal azonos indokok alapján nem látta alkalmazhatónak a károsult felróható közrehatása miatt az adott esetben a Ptk. 340. §-ának (1) bekezdése szerinti kármegosztást. Mindezekre tekintettel a II. rendű alperes kártérítési felelősségét a felperes valamennyi bizonyított vagyoni és nem vagyoni kára vonatkozásában megállapította. Miután pedig a II. rendű alperes az igényelt vagyoni kárnak sem a felmerülését, sem az

összezszerűségét nem vitatta, az elsőfokú bíróság ebben a részben őt a keresettel egyezően marasztalta.

A nem vagyoni kártérítés iránti keresetet azonban részben találta alaposnak.

A hozzátartozója elvesztése miatt a felperes által (a bírósági gyakorlatban kifejtett jogelvekre tekintettel) érvényesíthető nem vagyoni kártérítés összegének megállapításánál értékelte, hogy a felperes a vele megszakítás nélkül egy háztartásban élő gyermekét veszítette el, amelyet a bírósági gyakorlat a legsúlyosabb hátránnyként értékel és vesz figyelembe, függetlenül az elveszített gyermek korától. A beszerzett igazságügyi pszichológus vélemény alapján megállapította, hogy a felperesnél hasonló élethelyzetekhez képest kirívóan súlyos jogkövetkezmény (kóros elmeállapot, munkaképesség-csökkenés) nem következett be. Ugyanakkor megállapította, és figyelembe vette, hogy a káresemény miatt rövid ideig a felperes testi jellegű megbetegedései is súlyosbodtak, hosszabb ideig és a jövőben is pszichiátriai kezelés alatt áll, indokoltan folyamatos gyógyszeres kezelésben részesül. Mindezeket mérlegelve a hozzátartozó elvesztése miatt a felperes személyiségét ért sérelem kompenzálására, a kialakult bírósági gyakorlatot és a jelenkori értékviszonyokat figyelembe véve 5 200 000 Ft összegű nem vagyoni kártérítést talált arányban állónak, hangsúlyozva, hogy az összeget az ítélet-hozatalkori értékviszonyok alapján határozta meg, így az után késedelmi kamatot nem állapított meg.

A részítélet ellen a II. rendű alperes terjesztett elő fellebbezést. A másodfokú tárgyaláson pontosított fellebbezési kérelme az elsőfokú részítélet részbeni megváltoztatása és elsődlegesen a marasztalása összegének a vagyoni kár összegére (461 693 Ft-ra) történő leszállítása; másodlagosan pedig - az összeghatár megjelölése nélkül - az eltúlzott mértékű nem vagyoni kártérítés összegének a leszállítása volt.

Arra hivatkozott, hogy tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a jogerős büntetőbírósági ítélet alapján megállapította a II. rendű alperes polgári jogi, kártérítési felelősségének automatikus fennállását. A jogerős büntetőbírósági ítélet megállapítása szerint a felperes leányának elhalálozásához vezető ok az a szabálytalan, nem megfelelő kivitelezés volt, amelyet az I. rendű alperes műszaki irányítása mellett a IV. rendű alperes végzett, illetőleg a készülék beüzemelésével a III. rendű alperes is. A II. rendű alperes alkalmazottjának terhére megállapított, az ellenőrzés hiányossága - amely nem vitásan megalapozta a büntetőjogi felelősségét - nem hatott közre a kárfolyamatban. Az pusztán egy olyan magatartás volt, amely a már meglévő kár okok feltárása esetén a károsodás bekövetkeztének megakadályozására lett volna alkalmas. Álláspontja szerint azonban (miután más a büntetőjogi és más a polgári jogi felelősség alapja), a polgári jogi felelősségi alakzatban a mulasztásos jellegű magatartások közül kizárólag azok vehetők figyelembe, amelyek időben utóbb történtek, hiszen ezek állnak a bekövetkezett kárral közvetlen ok-okozati összefüggésben. Az adott esetben nem a II. rendű alperes alkalmazottjának kellett időben utolsóként ellenőriznie a kétségtelenül hibás rendszert, hanem azt mind a kéményellenőrzést végző "F" alkalmazottja, mind pedig a III. rendű alperes alkalmazottja később látták. Így a hibák feltárásának az ő részükről történt (időben későbbi) elmulasztása mintegy kioltja a II. rendű alperes alkalmazottjának korábbi hasonló mulasztását. Ezen túlmenően a II. rendű alperes kártérítési felelősségének megítélésénél mindezzel összefüggésben ugyancsak nem lényegtelen az elszívó utólagos beszerelése sem.

Az alkalmazottért való kártérítési felelősség jogalapjának fennállása esetében pedig arra hivatkozva kérte az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását és a marasztalása összegének mérséklését, hogy a nem vagyoni kártérítésnek az elsőfokú bíróság ítéletében megállapított mértéke eltűzött. Az összeg meghatározásakor a mérlegelésnél az elsőfokú bíróság nem vette kellő súllyal figyelembe sem a konkrét ügy sajátosságait, sem a hasonló ügyekben kialakult bírósági gyakorlatot. Álláspontja szerint az előbbiek közül a mérlegelésnél nem értékelte megfelelően az elsőfokú bíróság azt az általa is (helyesen) megállapított tény, hogy a felperesnél a haláleset miatt a hasonló élethelyzethez képest nem következett be kirívóan súlyos jogkövetkezmény, a fizikai jellegű (nem mentális) megbetegedései már korábban is fennálltak, és gyakorlatilag a depressziós jellegű tünetei alakultak ki a balesettel összefüggésben, ezekben is idővel javulás várható a szakvélemény szerint. Álláspontja szerint a Megyei Bíróságnak az ítélet indokolásában hivatkozott másik határozata, valamint a közelmúltban hozott, nagy nyilvánosságot kapott ügyekben, így pl. **néhai Sz. L.** hozzátartozóinak kártérítési ügyében hozott jogerőssé vált ítélet is azt támasztja alá, hogy a jelen esetben megállapított nem vagyoni kártérítés mértéke eltűzött, így annak mérséklése szükséges.

A felperes a másodfokú tárgyaláson előterjesztett ellenkérelmében a bíróság részítéletének - indokai alapján - történő helybenhagyását és a II. rendű alperesnek a másodfokú perköltségében való marasztalását kérte.

Az ítélet tábla fellebbezés hiányában - a Pp. 253. §-ának (3) bekezdése alapján - nem érintette az elsőfokú bíróság részítéletének a keresetet részben elutasító, valamint a II. rendű alperest 461 693 Ft vagyoni kártérítésre kötelező részét.

A részítélet egyéb rendelkezései ellen előterjesztett fellebbezést az ítélet tábla alaptalannak találta.

Az elsőfokú bíróság a megalapozott döntéshez szükséges mértékben a tényállást feltárta, az abból levont jogi következtetéseivel és a részítéletben hozott érdemi döntésével az ítélet tábla is egyetértett.

A másodfokú tárgyaláson pontosított fellebbezése szerint a II. rendű alperes a felperes javára vagyoni kártérítésre kötelező elsőfokú részítéleti döntést tudomásul vette, ugyanakkor a jogorvoslati kérelme indokolásában - tartalma szerint - az elsőfokú határozatot a jogalap fennállásának megállapítása miatt is támadta. Ez a fellebbezési támadás azonban nem alapos.

A büntetőítéletben megállapított tényállás a polgári bíróságot valóban nem köti, és a Pp. 4. §-ának (2) bekezdéséből csak az következik, hogy ha a jogerősen elbírált bűncselekmény vagyoni jogi következményei felől kell polgári perben határozni, a bíróság a határozatában nem állapíthatja meg, hogy az elítélt nem követte el a terhére rótt bűncselekményt. A kártérítési követelést elbíráló bíróság a büntetőbírásgtól eltérő tényállást is megállapíthat.

Az adott esetben a részítéletében az elsőfokú bíróság a tényállást a rendelkezésre álló valamennyi bizonyíték, közte a büntetőügy bizonyítékai alapján, a Pp. 206. § (1) bekezdése szerinti mérlegelésével, helyesen állapította meg.

A II. rendű alperes lényegében nem vitatta a jogerős büntetőítéletben megállapított azt a tényállást, amelynek alapulvételével az alkalmazottja, **J. I.** foglalkozási kötelezettségszegését megállapították. Nem vitatta a felperes gyermekének halálát eredményező közvetlen és közvetett okok tekintetében megállapított büntető ítéleti tényállást sem. A fellebbezésében valójában azt állította, hogy a felperes gyermekének halálához vezető okok között a II. rendű alperesi alkalmazott foglalkozási kötelezettségszegését (mulasztását) a kártérítési felelőssége mértékének a meghatározásánál az elsőfokú bíróság nem megfelelően értékelte, mert figyelmen kívül hagyta, hogy az nem áll a bekövetkezett kárral közvetlen ok-okozati összefüggésben, illetve nem vizsgálta a károsult közreható magatartását sem.

Ebben a körben az elsőfokú bíróság helyesen indult ki abból, hogy a Pp. 4. §-ának (2) bekezdésében írt kötöttség az adott esetben azt jelenti, hogy a jelen perben nem volt vitatható, a II. rendű alperes alkalmazottja foglalkozás körében elkövetett halált okozó gondatlan veszélyeztetést valósított meg. Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy a jogerős büntetőítélet alapján a perbeli esetben a haláleset bekövetkezése és a II. rendű alperes alkalmazottjának magatartása közötti okozati összefüggés fennállását a büntetőbíróság határozata alapján el kell fogadni.

A bűncselekményt is megvalósító magatartással okozott kár megtérítése iránti polgári perben a bíróságot kötötte a büntetőbíróság jogerős ítéletének az a megállapítása is, hogy az adott esetben több személy részéről került sor károkozásra. Ezért a többi károkozóval, illetve a károkozóért helytállni köteles többi kötelezettel a felperes irányába a II. rendű alperes egyetemleges felelősséggel tartozik a Ptk. 344. §-ának (1) bekezdése alapján. A Ptk. 337. §-ának (1) bekezdése értelmében pedig az egyetemleges kötelezettség esetében minden kötelezett az egész szolgáltatással tartozik, de amennyiben bármelyikük teljesít vagy a kötelezettség beszámítással megszűnik, a jogosulttal szemben a többiek kötelezettsége is megszűnik. Ebből a rendelkezésből nem vonható le olyan következtetés, hogy az egyetemleges kötelezettekkel szemben fennálló követelését a jogosult valamennyi kötelezettel egyszerre lenne köteles érvényesíteni. A kötelezetti egyetemlegesség esetében a jogosult szabadon választja meg, hogy az egész szolgáltatással tartozó valamennyi kötelezett közül melyikkel szemben, több kötelezettel szembeni igényérvényesítés esetén pedig milyen sorrendben érvényesíti az igényét. Ebből következően a II. rendű alperes kártérítési felelősségének megállapításánál is csak annak volt jelentősége, hogy a jogerős büntetőbírósági ítélet megállapítása szerint a II. rendű alperes alkalmazottjának mulasztása is hozzájárult ahhoz, hogy a felperes gyermekének halála bekövetkezett. A felperessel szembeni kártérítési felelősség megállapítása és mértéke szempontjából is érdektelen azonban, hogy a II. rendű alperesi alkalmazott milyen mértékben mulasztott és magatartása hol helyezkedett el az oksági láncolatban, azaz, hogy a felróhatósága a többi károkozóhoz képest milyen mértékű. Mindezeknek legfeljebb a károkozók felelősségi arányának egymás közötti megosztásánál lehet jelentősége, ami azonban ennek a pernek nem tárgya.

Az elsőfokú bíróság tehát a büntetőbíróság jogerős ítéletében megállapított tényállásra alapítva helyesen foglalt állást abban a kérdésben, hogy a felperes által a gyermekének

elvesztése miatt elszenvedett teljes vagyoni és nem vagyoni károk megtérítéséért a II. rendű alperes felelőssége a Ptk. 348. §-ának (1) bekezdése és 339. §-ának (1) bekezdése alapján fennáll.

A térítendő vagyoni kár összegét a II. rendű alperes a másodfokú tárgyaláson pontosított fellebbezésében nem vitatta. Azzal a fellebbezési hivatkozásával pedig az ítéletábra nem értett egyet, hogy a jogsérelem folytán bekövetkezett és a bizonyítási eljárás eredményeként feltárt hátrányokat a felperest megillető nem vagyoni kártérítés összegének a megállapításánál az elsőfokú bíróság nem megfelelően vette figyelembe.

A fellebbezés támadásával szemben helyesen állapította meg és vette figyelembe a nem vagyoni kárpótlás mértékének meghatározásánál az elsőfokú bíróság azt, hogy a hozzátartozója elvesztésén túl a felperes nem vagyoni kártérítésre alapot adó hátrányt szenvedett azáltal is, hogy a gyermeke elvesztése miatt saját egészségi állapota is megromlott. A perben beszerzett igazságügyi pszichológus szakértői vélemény szerint a felperesnél a 2005. november 5-i gyászesemény feldolgozatlansága miatt változó intenzitású depressziós tünetképzés állapítható meg, mely súlyosabb időszakokban jelentősen megnehezíti életvitelét, munkaaktivitását és kapcsolatait. A felperes jelenleg is pszichiátriai kezelés alatt áll, tünetei enyhítése céljából indokoltan folyamatos gyógyszeres kezelésben részesül. Az állapotában várható javulás, csupán az enyhébb depressziós időszakok meghosszabbodását jelentheti. Mindezekből pedig okszerű következtetés vonható le arra, hogy a felperes állapota végleges, tehát a hozzátartozója elvesztése miatt tartós pszichikai károsodást is szenvedett.

Az ítélete indokolásából az is megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság a gyermeke elvesztése miatt elszenvedett legsúlyosabb hátrányt és a saját egészségkárosodását együttesen értékelve mérlegeléssel állapította meg a megítélt nem vagyoni kárpótlás összegét. Az ezzel kapcsolatos jogi indokolását az ítéletábra csupán annyiban tartja szükségesnek kiegészíteni, hogy a felperest a hozzátartozója elvesztésével kettős személyiségi jogi sérelem érte, egyrészt a Ptk-ban külön nem nevesített, de azt Alkotmány 15. §-ában alkotmányos alapjogként deklarált „családban éléshez való alanyi joga” sérült, másrészt az Alkotmány 70/D. §-ában és a Ptk. 76. §-ában rögzített egészséghez való személyiségi jog sérelmét is elszenvedte.

A felperes nem vagyoni kártérítés iránti igénye tehát kettős személyiségi jogsérelemre alapult, amely esetben a nem vagyoni kártérítés mértékét e két sérelem együttes súlyának figyelembevételével kell megállapítani (BDT 2005/12/169).

A gyermeke elvesztése miatt a felperes lelki egyensúlyában beállt, az egész élete tartamára kiható, számára kompenzálhatatlan hátrányt jelentő változást, továbbá a pszichés károsodásából adódó hátrányokat, illetőleg azok egymást felerősítő hatását értékelve a károkori értékviszonyokat is figyelembe véve ugyanakkor a felperes javára az elsőfokú bíróság által kamatok nélkül megállapított nem vagyoni kártérítés összege - a fellebbezés hivatkozásaival szemben - megfelel a kialakult bírói gyakorlatnak, az arányosság és méltányosság elvének, tehát az ítéletábra álláspontja szerint is az alkalmas a felperest ért nem vagyoni hátrányok kompenzálására.

A leírtak miatt az ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemben helyes részítéletét annak fellebbezett részében - a fenti indokbeli kiegészítésekkel - a Ptk. 253. §-ának (2) bekezdése alapján, figyelemmel a 254. § (3) bekezdésére, lényegében saját helyes indokaival hagyta helyben.

Az eredménytelenül fellebbező II. rendű alperes az ügyvédi munkadíjból és a lerótt fellebbezési illetékből eredő saját másodfokú költségeit maga viseli (a pontosított fellebbezése szerint 5 200 000 Ft pertárgyérték alapulvételével „Az illetékekről” szóló többször módosított 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 46. §-ának (1) bekezdése szerinti értékű fellebbezési illetéken felül lerótt többletilleték visszatérítését az Itv. 79. és 80. §-ai alapján a felperes az illetékes hatóságtól kérheti).

A II. rendű alperes a fellebbezési eljárásban is pervesztes lett, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a 217. § (1) bekezdése szerinti teljesítési határidővel köteles a felperes javára az ügyvédi munkadíjból eredő másodfokú perköltségét megfizetni, amelynek összegét az ítéltábla - 5 200 000 Ft pertárgyérték alapulvételével - „A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről” szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ának (2) bekezdés a) pontja, (5) bekezdése és 4/A. §-ának (1) bekezdésére figyelemmel a (6) bekezdés alapján a kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányban álló mérsékelt összegben határozta meg.

D e b r e c e n, 2011. március hó 9.

Dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta s.k. a tanács elnöke, Dr. Riczu András s.k. előadó bíró, Dr. Bakó Pál s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő